

Sygn. akt III Ca 347/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Arkadia Wyraz - Wieczorek

Sędzia SO Lucyna Morys - Magiera (spr.)

Sędzia SR (del.) Joanna Łukasińska-Kanty

Protokolant Justyna Chojecka

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. P.

przeciwko W. P. (P.)

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 5 listopada 2015 r., sygn. akt III RC 539/15

1. zmienia zaskarżony wyrok:

a) **w punkcie 1 o tyle, że obowiązek alimentacyjny powoda uchyla z dniem 1 września 2015r., a w pozostałym zakresie powództwo oddala,**

b) **w punkcie 3 w ten sposób, że nie obciąża pozwanego kosztami procesu,**

2. nie obciąża pozwanego kosztami postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Joanna Łukasińska-Kanty SSO Arkadia Wyraz - Wieczorek SSO Lucyna Morys - Magiera

UZASADNIENIE

Powód J. P. wniósł o uchylenie z dniem 1 stycznia 2015r. alimentów na rzecz pozwanego W. P. zasądzonych od powoda wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 19 kwietnia 2007r. w sprawie sygn. akt II RC 100/07 w wysokości po 400 zł miesięcznie. W uzasadnieniu podał, że alimenty były zasądzone, kiedy pozwany był małoletni i uczył się. Obecnie między stronami nastąpiła zmiana w tym zakresie, że z końcem 2014r. pozwany przerwał naukę w Szkole Policealnej dla Dorosłych w W. i nauki już nie podjął. Pozwany ukończył szkołę zawodową i uzyskał zawód sprzedawcy. Ukończył również liceum ogólnokształcące dla dorosłych. Pozwany ma 24 lata, jest zdrowy, posiada wyuczony zawód i jest zdolny do samodzielnego utrzymania się.

Pozwany W. P. uznał żądanie pozwu od września 2015r.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim uchylił obowiązek alimentacyjny powoda wobec pozwanego wynikający z wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 19 kwietnia 2007r. w sprawie sygn. III RC 100/07 w kwocie po 400 zł z dniem 1.01.2015r.; wpis ustalił na kwotę 240 zł i uznał go za pobrany w całości od powoda i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych oraz kwotę 600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Orzeczenie to zapadło przy ustaleniu, że wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2007r. Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku w sprawie sygn. akt II RC 100/07 zasądził od powoda na rzecz małoletniego wówczas W. P. alimenty w kwocie po 400zł miesięcznie płatne do dnia 20-tego każdego miesiąca począwszy od dnia prawomocności wyroku, w miejsce alimentów ustalonych ugodą sądową zawartą przed Sądem Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim w dniu 22 maja 1991r. w sprawie III R1C 427/91.

W dacie wyrokowania powód J. P. miał 56 lat, miał przyznane prawo do świadczenia emerytalnego w wysokości 2402 zł, z czego były potrącane alimenty na rzecz W. P. i żony M. P..

Pozwany W. P. miał 16 lat i uczęszczał do klasy (...). Mieszkał wraz z matką M. P., która otrzymywała emeryturę wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym w łącznej wysokości 700,99 zł netto.

Powód J. P. ma obecnie 65 lat, pobiera świadczenie emerytalne w wysokości 2661 zł netto miesięcznie po potrąceniu alimentów na rzecz M. P. , nie ma innych dochodów. Mieszka sam. Ponosi następujące miesięczne wydatki: wyżywienie 700-800 zł, ubranie i obuwie 100-150 zł, energia elektryczna 96 zł, gaz 55-60 zł, woda 70-80 zł, środki czystości 100 zł, gaz 50 zł, telefon 70 zł, telewizja 40 zł, utrzymanie samochodu 100- 150zł, podatek 280 zł rocznie, opał 2520 rocznie.

Powód W. P. ma obecnie 25 lat. W okresie od 23 stycznia 2009r. do 26 marca 2009r. przebywał w (...) Ośrodku (...) w N.. W czerwcu 2009r. ukończył Gimnazjum z rocznym opóźnieniem. Od czerwca 2009r. do stycznia 2010r. pracował dorywczo u kolegi, który zajmował się przeróbkami blachy. Od września 2009r. do października 2009r. uczęszczał do szkoły gastronomicznej, której nie ukończył. Następnie w okresie od 01 września 2010r. do 15 czerwca 2012r. uczył się w (...) Centrum (...) w W.. w szkole zawodowej o kierunku sprzedawca. Po ukończeniu szkoły zawodowej i uzyskaniu zawodu sprzedawca był zarejestrowany w PUP jako bezrobotny, ale został wyrejestrowany z powodu nie zgłoszenia się w wyznaczonym terminie. Następnie złożył w dniu 25 lipca 2012r. dokumenty do (...) Centrum (...) w W.. do Technikum Uzupełniającego dla Dorosłych w zawodzie technik handlowiec. Ostatecznie był słuchaczem Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych w (...) Centrum (...) w W.. w okresie od 01 września 2012r. do 25 kwietnia 2014r. Natomiast w okresie od 01 września 2014r. do 23 grudnia 2014r. był słuchaczem Szkoły Policealnej dla Dorosłych w zawodzie technik rachunkowości. Szkoły tej nie ukończył, został skreślony z listy słuchaczy. Od marca 2014r. do końca sierpnia 2015r. pracował w markecie C. w W.. z wynagrodzeniem od 250 zł do 600 zł miesięcznie. Obecnie od września 2015r. pracuje na umowę o pracę na $\frac{3}{4}$ etatu w markecie (...) w W. z wynagrodzeniem miesięcznym ok. 1000 zł netto, 1688 zł brutto. Mieszka z siostrą i mamą, a na jego miesięczne koszty utrzymania składają się następujące kwoty: wyżywienie 500 zł, opał 100 zł, telefon 60 zł, Internet 60 zł, woda 32 zł, gaz ok. 20 zł, dojazd do pracy 120 zł, energia 85 zł.

Wobec tych okoliczności Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie. Sąd orzekając w sprawie badał, jak zmieniły się stosunki po stronie powoda oraz pozwanego od czasu uprawomocnienia się wyroku zasądzającego ostatnie alimenty tj. od 11 maja 2007r. Od daty ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów upłynęło 8 lat. Sytuacja majątkowa i zarobkowa powoda nie zmieniła się zasadniczo, albowiem nadal jedynym źródłem jego dochodu jest świadczenie emerytalne. Pozwany w dacie orzekania alimentów miał 16 lat i uczęszczał do Gimnazjum. Obecnie istotnie zmieniła się jego sytuacja osobista, albowiem jest pełnoletni, ukończył szkołę zawodową zdobywając zawód sprzedawcy, ukończył liceum. Obecnie nie kontynuuje nauki od 23 grudnia 2014r. oraz wykonuje pracę zarobkową, od marca 2014r. do końca sierpnia 2015r. na umowę zlecenie, natomiast od września 2015r. na umowę o pracę, uzyskując wynagrodzenie około 1000 zł miesięcznie. Nie posiada nikogo na utrzymaniu. Sąd podkreślił, że zaspokojenie potrzeb każdego uprawnionego do alimentów w pierwszej kolejności powinno być

zaspokojone jego własnymi siłami, a w ocenie sądu pozwany w chwili obecnej może utrzymać się samodzielnie. Z tych względów Sąd uznał, że roszczenie powoda o uchylenie alimentów zasługiwało na uwzględnienie za okres od 1 stycznia 2015r., albowiem pozwany już od 23 grudnia 2014r. nie kontynuował nauki i wykonywał pracę zarobkową. Wobec powyższego w oparciu o przepisy art. 133, art. 135 i art. 138 kro orzeczono jak w sentencji. O kosztach postępowania orzeczono po myśli art. 98 kpc.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany zaskarżając go w całości, wnosząc o jego uchylenie co do kosztów jakimi, został obciążony oraz o zmianę wyroku poprzez uchylenie alimentów od września 2015r. Wskazał, że od września 2015r. pracuje w markecie L. Polska w W. i jest w stanie utrzymać się samodzielnie, nie mniej jednak sytuacja w której będzie musiał zwrócić alimenty od stycznia 2015r. do września 2015r. a także zapłacić koszty sądowe spowoduje, że nie będzie w stanie normalnie egzystować.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela w całości i uznaje za swoje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, ponieważ ustalenia te znajdują oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym, które to dowody Sąd ten ocenił w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. Orzekając Sąd Rejonowy nie uchybił zasadom logicznego rozumowania, ani też doświadczenia życiowego. Wnioski Sądu pierwszej instancji, co do faktów w sposób logiczny wynikają z treści dowodów zgromadzonych w sprawie, a zaoferowanych przez obie strony.

Sąd Okręgowy nie podziela jednak w pełni oceny prawnej ustalonego stanu faktycznego dokonanej przez Sąd Rejonowy, który dopuścił się błędnego zastosowania prawa materialnego w szczególności art. 133§ 1 i 2 k.r.o. i art. 135§ 1 k.r.o. w zakresie w którym orzekł o uchyleniu obowiązku alimentacyjnego z dniem 1 stycznia 2015r. W ocenie Sądu Odwoławczego w zakresie zgłoszonego roszczenia uchylenia obowiązku alimentacyjnego od stycznia 2015r., wskazać należy, iż pozwany w okresie od stycznia 2015r. do września 2015r. kontynuował naukę w placówkach oświatowych dla dorosłych, ponadto zarejestrowany był w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna, podejmował również dorywcze zatrudnienie celem uzyskania jakichkolwiek środków finansowych na pokrycie kosztów swojego utrzymania. Co istotne, praca ta miała jedynie charakter dorywczy i nie pozwalała pozwanemu na samodzielne utrzymywanie się, zwłaszcza zważywszy na wysokość środków uzyskiwanych z tego tytułu przez pozwanego oraz na rozmiar jego uzasadnionych potrzeb życiowych w tym okresie. Zdaniem Sądu drugiej instancji nie sposób zarzucić pozwanemu złej woli czy nieudolności w staraniach poszukiwania stałego źródła dochodu, wobec jego młodego wieku i braku doświadczenia zawodowego cenionego przez pracodawców. Zwrócił Sąd Odwoławczy uwagę, iż osobom w takiej sytuacji życiowej trudno jest uzyskać stałe i intratne zatrudnienie, a zważywszy na starania pozwanego o ustabilizowanie własnej sytuacji życiowej oraz na ostateczne zdobycie przez pozwanego samodzielności materialnej, jego postawę wypada docenić, zwłaszcza wobec pobytu w młodzieżowej placówce wychowawczej w przeszłości.

Mając na uwadze okoliczności ustalone w toku postępowania dowodowego Sąd Odwoławczy uznał, iż nie dają one podstaw do przyjęcia, iż pozwany za okres od stycznia do września 2015r. był w stanie zrealizować obowiązek własnego utrzymania określony w art.133 k.r.o. Natomiast od dnia 1 września 2015r. pozwany podjął stałe zatrudnienie, które jak sam przyznał pozwala mu na zaspokojenie swoich potrzeb, wobec czego zasadnym było uchylenie obowiązku alimentacyjnego ciężącego na powodzie z dniem 1 września 2015r.

Sąd Okręgowy uznał, że obowiązek alimentacyjny określony w art. 133 i 135 k.r.o. nakłada na rodziców obowiązek przygotowania dziecka do dorosłego życia, co mając na uwadze ustalone okoliczności sprawy nastąpiło po stronie pozwanego w okresie od 1 września 2015r. Sąd Odwoławczy uznał, iż obowiązek alimentacyjny powoda wobec pozwanego we wskazanym okresie nie istnieje, albowiem pozostawałby w sprzeczności z zasadami wyrażonymi w art. 133 i 135 k.r.o.

Sąd Odwoławczy przyjął zatem, iż wyrok Sądu Rejonowego w dotychczasowej postaci nie mógł się ostać, dlatego też apelacja powoda okazała się zasadną w świetle powyższych ustaleń i w oparciu o prawidłowo przywołane przez

Sąd pierwszej instancji normy prawa materialnego. Sąd Odwoławczy zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że datę uchylecia obowiązku alimentacyjnego oznaczył na 1 września 2015r. oraz nie obciążył pozwanego kosztami postępowania z uwagi na jego trudną sytuację materialną (art. 102 kpc). Uzyskiwane dochody pozwalają bowiem pozwanemu dopiero od niedawna na zaspokojenie zaledwie podstawowych potrzeb życiowych, a jego sytuacja życiowa stanowi szczególnie uzasadniony przypadek pozwalający na zastosowanie dobrodziejstwa przewidzianego w powyższej normie.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmieniono zaskarżony wyrok we wskazanym zakresie.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono w oparciu o art. 102 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c., nie obciążając pozwanego kosztami postępowania przed Sądem drugiej instancji, mając na uwadze specyfikę sprawy oraz sytuację materialną pozwanego, albowiem zarobki uzyskiwane przez pozwanego nie pozwalają mu na poniesienie także kosztów postępowania apelacyjnego.

SSR(del.) Joanna Łukasińska- Kanty SSO Arkadia Wyraz- Wieczorek SSO Lucyna Morys- Magiera